

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Механізми розвитку агропромислового виробництва»

Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістр)</u>
Спеціальність:	<u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>
Освітня програма:	<u>Аграрне підприємництво та агротрейдинг</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2022-2023 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>1 (1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>3</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Микола Коротеєв
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spi-vrobotniki/koroteev-mikola-anatolijovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	nickoroteyev@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=632

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	➤ розширити знання щодо дії ринкового механізму в агропромисловому виробництві, навчити творчо підходити до вирішення різноманітних завдань на рівні підприємств агропромислового виробництва, прищепити вміння оволодівати новими спеціальними знаннями, сприяти формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог сучасної ринкової економіки.
Завдання курсу	➤ виробити у здобувачів здатність розуміти особливості сектору агропромислового виробництва та організувати ефективну діяльність підприємств аграрної сфери з урахуванням їх специфіки, ➤ забезпечити набуття навичок з аналізу міжгалузевих зв'язків та розробки заходів з пропорціонального і збалансованого розвитку агропромислового виробництва; ➤ озброїти здобувачів методами економічної діагностики, планування та управління та навчити використовувати їх при розробці заходів і рекомендацій з агропромислової інтеграції, ➤ забезпечити здатність розробляти та реалізовувати стратегію пропорціонального і збалансованого розвитку агропромислового виробництва з урахуванням специфіки функціонування всіх його галузей і сфер.
Компетентності	➤ СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур. ➤ СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності. ➤ СК 8. Здатність вирішувати задачі прогнозування процесів розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур із використанням економіко-математичних методів та інформаційних технологій. ➤ СК 9. Здатність до вирішення проблемних питань та прийняття управлінських рішень у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу.
Програмні результати навчання	➤ ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності. ➤ ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур. ➤ ПРН 14. Моделювати і прогнозувати процеси розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур з використанням економіко-математичного інструментарію та інформаційних технологій. ➤ ПРН 15. Вміти вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оціню- вання (балів)
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА				
Тема 1. Розвиток агропромислового виробництва: сучасні моделі, типи розвитку	2/2	Економічне зростання та економічний розвиток. Провідні теорії економічного розвитку: загальна характеристика. Еволюція теорій економічного розвитку у сучасному вимірі знань. Класифікація теорій економічного розвитку. Концепція стадій економічного розвитку. Джерела економічного розвитку. Теорія сталого розвитку. Концепція меж зростання і теорія сталого розвитку: історичні аспекти, цілі, завдання, проблеми і напрямки сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку і теорії систем. Сталий розвиток та економічне зростання. Світовий досвід. Принципи забезпечення сталого розвитку. Індикатори сталого розвитку. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку. Концепція сталого розвитку як основна теорія соціальної політики в умовах глобалізації.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з концептуальними засадами теорії сталого розвитку. Виконання завдань для самостійної роботи, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 2. Агропромислове виробництво, його структура та напрями збалансованого розвитку	2/2	Сутність понять «агропромисловий комплекс», агропродуктовий комплекс», «агропродовольчий комплекс», «агропромислове виробництво». Економічне і соціальне значення агропромислового виробництва. Агропромислове виробництво – складна і динамічна загальнодержавна, регіональна і локальна система. Багатоаспектність структури агропромислового виробництва – галузева, функціональна, територіальна, організаційно-управлінська. Склад і об'єднання галузей АПК в окремі сфери на загальнодержавному рівні. Оптимальне співвідношення між ланками агропромислового виробництва. Інтеграція України у світове господарство і потреба зміни галузевої структури агропромислового виробництва.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з структурою агропромислового виробництва. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5

<p>Тема 3. Продовольча безпека держави та роль агропромислового виробництва її забезпеченні</p>	<p>2/2</p>	<p>Сутність продовольчої безпеки, структура, цілі та методи її досягнення. Стратегія, критерії та параметри продовольчої безпеки. Індикатори продовольчої безпеки України. Продовольчий комплекс його сутність та значення її забезпеченні продовольчої безпеки держави. Структура продовольчого комплексу. Продуктова структура продовольчого комплексу: сутність і критерії її формування. Спеціалізовані (продуктові) підкомплекси. Територіальна і соціально-економічна структури продовольчого комплексу. Особливості управління продовольчим комплексом у контексті гарантування продовольчої безпеки держави.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, оцінка рівня продовольчої безпеки України. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Theme 4. Production and social infrastructure and environmental protection activities of agricultural enterprises</p>	<p>2*/1</p>	<p>The essence and importance of the infrastructure of the enterprise. The essence of production infrastructure. Elements of production infrastructure. Determination of infrastructure efficiency. The composition of social infrastructure and its differences from production. Problems of social infrastructure maintenance, sources of funding for its maintenance. The main directions of development of industrial and social infrastructure. Features of agro-industrial nature management. The main directions of environmental protection activities of agricultural enterprises. Efficiency and organizational and economic mechanism of environmental management of agricultural enterprises.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з особливостями інфраструктури агропромислових підприємств. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Модульний контроль</p>				<p>15</p>
<p>Змістовий модуль 2. Моделі організаційно-економічних механізмів розвитку агропромислового виробництва</p>				
<p>Тема 5. Організаційно-економічні механізми розвитку агропромислового виробництва</p>	<p>2/1</p>	<p>Поняття механізму та системи в економічних дослідженнях. Види механізмів та їх класифікація. Сутність та взаємозв'язки між поняттями господарського механізму та економічного, організаційного й організаційно-економічного механізму. Складові елементи організаційно-економічного механізму підприємств аграрної сфери. Форми функціонування організаційно-економічного механізму агропромислового виробництва.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю організаційно-економічного механізму. та його складовими елементами. Виконання завдань для самостійної роботи, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>

		Оцінка ефективності організаційно-економічного механізму підприємств. Основні напрями вдосконалення елементів організаційно-економічного механізму агропромислового виробництва. Моделі організаційно-економічного механізму розвитку агропромислового виробництва.		
Тема 6. Агропромислова інтеграція та кооперація і організаційні форми її вияву	2/2	Сутність агропромислової інтеграції, вертикальної агропромислової інтеграції, істотні її риси і різновиди та джерела виникнення синергічного ефекту. Передумови і фактори агропромислової інтеграції (поглиблення поділу праці в агропромисловому секторі економіки; розвиток спеціалізації і посилення індустріалізації сільськогосподарського виробництва). Види агропромислової інтеграції. Сільськогосподарські виробничі та обслуговуючі кооперативи: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку. Об'єднання підприємств: мета, види, переваги. Сучасний стан і перспективи розвитку агропромислових підприємств. Холдинги в агропромисловому виробництві.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з передумовами і факторами агропромислової інтеграції. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 7. Формування та розвиток агропромислових кластерів	2/2	Кластери як нова форма організації економічного простору. Типологія і структура економічних кластерів. Кластерна організація регіональної економіки: переваги і недоліки. Кластерна політика як інструмент підвищення конкурентоспроможності територіальних економічних систем. Державні ініціативи в кластерній політиці розвитку агропромислового виробництва. Формування агрокластерів в стратегії регіонального розвитку. Сутність і економічний зміст кластерів в агропромисловому виробництві. Доцільність і можливості розвитку регіональних агропромислових формувань на засадах кластеру та агропромислової інтеграції кооперативного типу з урахуванням світового досвіду. Зарубіжний і вітчизняний досвід кластерного розвитку	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю та економічним змістом кластерів в агропромисловому виробництві. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5

		агропромислового виробництва. Переваги від кластеризації в агропромисловому виробництві України. Регіональні передумови формування агропромислових кластерів. Принципи організації діяльності кластерних об'єднань. Ризики та бар'єри кластерного розвитку для агропромислового виробництва України. Моделювання регіональних кластерів в агропромисловому виробництві.		
Тема 8. Диверсифікація діяльності агропромислових підприємств	2/2	Сутність диверсифікації, її форми і види в аграрних і переробних підприємствах. Диверсифікація переробних підприємств її передумови та особливості. Переваги і загрози диверсифікації аграрних і переробних підприємств. Зв'язок диверсифікації з агропромисловою інтеграцією та підходи до оцінювання доцільності її здійснення. Методика визначення рівня диверсифікації підприємств та його аналіз за кількістю товарних галузей та співвідношенням їх вкладу в чистий дохід (виручку) підприємства. Оцінка ситуацій щодо впливу диверсифікації на економіку підприємств. Методичні підходи до визначення й аналізу рівня диверсифікації підприємств. Методичний підхід до оцінки ситуацій щодо впливу диверсифікації на економіку підприємств (матриця «прибутковість-диверсифікація»).	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю диверсифікації, її форми і види в аграрних і переробних підприємствах. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, вирішення ситуаційних задач з теми заняття, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль				15
Всього за 2 семестр	16/14			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття*

**Розподіл балів, присвоюваних здобувачам при вивченні дисципліни
«Механізми розвитку агропромислового виробництва»**

Змістовий модуль 1					Поточний (модульний) контроль					Підсумковий контроль	Сума
					Змістовий модуль 2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	МК 2		
5	5	5	5	15	5	5	5	5	15	30	100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни